

§ 175

Remiss förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

Diarienummer: 2025/258

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner förvaltningens förslag till yttrande och beslutar att översända remissvaret till landsbygds- och infrastrukturdepartementet på Regeringskansliet.

Sammanfattning

Mönsterås kommun ser överlag positivt på planens utgångspunkter där fokus ligger på tillförlitlighet och klimatomställning men att samhällsnyttan per krona måste inkludera fungerande infrastruktur för hela landet samt även omfatta godstrafik.

Mönsterås kommun är starkt kritiska till de få satsningar som föreslås på väg- eller järnvägsprojekt i Kalmar län. Precis som i tidigare nationella transportplaner ligger Kalmar län återigen i botten av prioriterade projekt och tilldelning av medel, vilket fortfarande inte kan anses som acceptabelt. Förutom att vara en rättvis- och demokratifråga så hämmar denna trend den regionala tillväxten och utvecklingen vad avser förutsättningar för arbetsmarknadsförstoring och transportintensiva näringars behov av transporter.

Mönsterås kommun är starkt kritiska till att planförslaget, som har ett tydligt fokus på att vidmakthålla och utveckla järnvägssystemen, inte innebär några förslag till utveckling eller förbättring av Stångådalsbanan-Tjustbanan. Järnvägen är en oerhört viktig länk för kommunen och regionen som kopplar samman den södra stambanan med Kalmar län. Att dessutom prioritera satsningar på Ostlänken förbi Linköping, som i utredningsskedet föreslår att resecentrum i Linköping flyttas och därmed tar bort kopplingen mellan Stångådalsbanan och södra stambanan, är enligt kommunen en utveckling i helt fel riktning.

Mönsterås kommun är förvisso positiva till de investeringar som föreslås på E22 förbi Bergkvara, vilket på lång sikt kan bidra till att förbättra stråkets framkomlighet och trafiksäkerhet i de sydöstra delarna av landet. För Mönsterås kommuns del kan det innebära framför allt ett bättre trafikflöde för godstrafiken till kommunens industrier och verksamheter men också gynna turism och regional utveckling längs stråket. Även de investeringar som föreslås för Kalmar C med förbättringar på spår och plattformar kan gynna kommunen indirekt för resor till eller via Kalmar.

Förslag till kompletteringar i nationell transportplan

Genomfart E22 Mönsterås bör namnges som objekt som ska prioriteras i planen.

Projektet *Genomfart E22 Mönsterås* lyftes som namngiven investering för *Ytterligare förslag på namngivna investeringar vid en utökad ram 10 procent, ej rangordnade* i nationell plan för 2022-2033. Regionsamverkan Sydsverige består av sex regioner; Kalmar, Skåne, Jönköping, Kronoberg, Blekinge och Halland. Gemensamt har dessa regioner år 2025 tagit fram positionspapperet *En transportinfrastruktur för tillväxt och stärkt förmåga i Sverige och Europa* där prioriteringar för den framtida infrastrukturen enats om. I den gemensamma prioriteringen för hela Sydsverige lyfts E22: *genomfart Mönsterås* som ett projekt som behöver ingå i nationell plan 2026–2037. Projektet har en mycket stor betydelse för sydöstra Sverige för att säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktig hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringsliv.

En avsiktsförklaring har tecknats 2020 mellan Mönsterås kommun, Trafikverket och Region Kalmar där en ansvars- och kostnadsfördelning i samband med projektet *Genomfart E22*

Mönsterås har enats om. Projektet bör därmed ses om redo att tas upp i den nationella transportplanen. Projektet är tillsammans med E22 Verkeback de sista stora flaskhalsarna på den så viktiga E22 för sydöstra Sverige när redan namngivna projekt på sträckan har genomförts.

Nuvarande E22 genom Mönsterås har 14(!) korsningar i plan. Endast en planskild passage finns, och då endast för gång och cykel. Dessutom är denna passage belägen i norra delen av samhället och därmed inte ett realistiskt val för den stora merparten av passager mellan samhället öster om E22 och området väster om E22. Att i Sverige på 2020-talet ha en Europaväg med så många korsningar i plan kan inte vara acceptabelt med tanke på trafiksäkerhet. Genom att antalet korsningar är så många har hastigheten sänkts till 80 km/h, och bör av trafiksäkerhetsskäl sänkas ytterligare. Den nuvarande utformningen av E22 genom Mönsterås hindrar därmed Trafikverkets mål om framkomlighet.

För Mönsterås som dagligen upplever stora brister i trafiksäkerheten för E22 genom Mönsterås är det beklagligt att förslaget till transportplan inte klarar av att nå målet.

Mönsterås ligger mellan Oskarshamn och Kalmar. Detta vägvagnsnitt är Kalmar läns starkaste pendlingsstråk. Därför är projektet ett mycket strategiskt projekt för att klara en regionförstoring mellan länets största befolkningssamhälle Kalmar, tredje största befolkningssamhälle Oskarshamn samt Mönsterås kommun. Det är stora pendlingsströmmar och stort antal godstransporter som dagligen går till, från, och genom Mönsterås kommun. Projektet är av största vikt att säkra näringslivets behov av arbetskraftsförsörjning och transportbehov och därmed även stärka regional utveckling i Kalmar län.

En viktig del i näringslivets konkurrenskraft bygger på tillförlitliga transporter. Att kunna tillgodose detta behov är av största vikt, inte minst utanför landets tre storstadsområden. E22 genom Mönsterås har en stor andel tung trafik, över 10 % av ÅDT. Kalmar län och Mönsterås kommun har en stor andel tillverkande industrier samt även virkestransporter till Södra Cell Mönsterås vilket utgör en stor del av den tunga trafiken. Mönsterås kommun ser med oro på att Trafikverkets samhällsekonomiska analyser inte visar större hänsyn till näringslivets transporter och behov.

Om *Genomfart E22 Mönsterås* genomförs blir förändringen enligt avsiktsförklaringen att 14 korsningar i plan byts ut mot tre trafikplatser samt 3 passager under E22. Därmed minskar barriäreffekterna av europavägen mellan merparten av samhället som ligger öster om vägen och rekreatiomsområdena väster om vägen. På den västra sidan finns golfbana, motionsspår, ridanläggning, strövområden, fiskdammar m.m. Området är även ett utvecklingsområde för Mönsterås kommun. Det kan inte ses som acceptabelt att kommunens invånare ska behöva korsa en vältrafikerad europaväg utan planskilda korsningar.

Projektet E22 Genomfart Mönsterås handlar också om att skapa säkra trafikplatser där Europavägen korsar statliga länsvägar längs sträckan. Den södra trafikplatsen ser till att trafik till och från länsväg 628 och 627 får en säker korsningspunkt. Länsväg 628 går till kommunens näst största tätort Blomstermåla och länsväg 627 till kommunens tredje största tätort Timmernabben. Den norra trafikplatsen ser till att trafik till och från länsväg 641 får en säker korsningspunkt. Väg 641 trafikeras hårt idag av godstransporter, inte minst timmerlastbilar till Södra Cell Mönsterås. Under 2025 invigdes en biogasanläggning längs väg 641, och planer på ytterligare verksamheter finns längs väg 641 som genererar ytterligare godstransporter som via väg 641 behöver komma säkert ut på E22.

I projektet *Genomfart E22 Mönsterås* ingår en BRT-station på E22 med målet att snabba expressbussar ska trafikera E22:an likt en järnväg och stärka relationen mellan länets två södra arbetsmarknadsregioner. En förutsättning för regional utveckling.

Värt att nämna är att projektet *Genomfart E22 Mönsterås* var ett prioriterat objekt i den nationella transportplanen för planperioden 2004–2015 men har i transportplaner därefter fallit bort.

Stångådals- Tjustbanan bör namnges som objekt som ska prioriteras i planen.

Mönsterås kommun är kritiska till att inga investeringar föreslås i planförslaget för Stångådals- Tjustbanan. Banan är i stort behov av fler mötesspår samt att elektrifiering genomförs. Detta kommer ge ökad hastighet på banan och därmed skapa förutsättningar för utveckling av person- och godstrafiken. Ytterligare en viktig aspekt är banans anslutning till Linköpings nya resecentrum och kommande ny stambana. Det är avgörande för den framtida interregionala tillgängligheten för sydöstra Sverige att det finns en direkt anslutning till den södra stambanan från Stångådalsbanan. Med rätt valda åtgärder kommer Stångådalsbanan att bidra till både regionförstoring och regional utveckling i sydöstra Sverige.

Ärendets behandling

KSAU 2025-11-04

Dagens sammanträde

Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

KS 2025/258 Remissmissiv

KS 2025/258 Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

Beslut KSAU 2025-11-04 § 383